

Les 1: Improviseren, wat is dat eigenlijk?

Doel

De kinderen weten wat improvisatie is
De kinderen weten wat een 'thema' is
De kinderen weten wat 'call en response' is.
De kinderen kunnen het couplet van het lied 'improviseren' zingen

Nodig

Slides voor op digiboard
Videomateriaal: film 1.1 , 1.2 en 1.3
Audio 1.1 en audio 1.2
klankstaven

Digitale materiaal staat op www.amsterdamsemuziekeducatie.nl/improvisatie

Extra (optioneel)

Improviseren komt heel veel voor, bekijk met de klas de extra voorbeelden.

Ruimte

Lokaal met digibord/eigen lokaal

Duur

50-60 minuten

Opstelling

Vorbereiding

Lees de opdrachten door
Bekijk alvast het filmmateriaal

Klaarzetten in de klas

Klankstaven
Begeleidende slides en filmpjes voor op het digiboard

Les 1: Improviseren... wat is dat eigenlijk?

Start

Wat gaat er gebeuren?

Vertel de kinderen dat ze vandaag gaan leren over wat improvisatie betekent en dat ze dit ook gaan oefenen met de klankstaven. Daarnaast gaan we vandaag het eerste stukje van een lied over improvisatie leren.

Introductie / klassengesprek

Vraag aan de leerlingen of iemand weet wat improviseren betekent. Kan iemand een voorbeeld geven of uitleggen wat het is?

> Als je improviseert, dan doe je iets zonder dat je van tevoren bedacht hebt wat je precies gaat doen.

Voorbeeld: Als je gewoon maar gaat dansen op muziek zonder een dansje te doen dat je eerder ooit geleerd of gezien hebt.

Opdracht 1: Improvisatiespel voor de hele groep

Tel steeds tot vijf. Op de vijfde tel staan alle leerlingen als een standbeeld. Zeg steeds voordat je gaat tellen wat ze moeten uitbeelden. Bijvoorbeeld: een boom, een dier, een oude man, een kind, een voertuig, een vork, enz.

Opdracht 2: Improvisatiespel voor twee leerlingen:

Stel, je bent op vakantie en jullie willen op de camping pannenkoeken gaan bakken. In een klein dorpswinkeltje moet je aan de verkoper uitleggen welke ingrediënten je nodig hebt (bijv. melk, eieren, meel en zout). Maar jullie verstaan elkaar niet! Eén leerling is de vakantieganger, één leerling de verkoper. Speel samen deze situatie uit.

Bedenk met de leerlingen eventueel andere situaties die al improviserend uitgespeeld kunnen worden.

Film 1.1

Maar...hoe zit het dan met improvisatie in de muziek?

Het BIMHUIS en de band BRUUT!
Bekijk samen met de klas film 1.1

Hierin zien we Jennifer samen met Ismail het BIMHUIS binnenstappen. Daar ontmoeten ze Maarten van de band BRUUT! In een gesprek worden de begrippen *thema* en *improvisatie* in de muziek uitgelegd. Ook krijgen we een voorbeeld te horen, gespeeld door Maarten en BRUUT!.

Les 1: Improviseren... wat is dat eigenlijk?

*Klankstaven
C D E G A C
in deze volgorde*

Opdracht 3: Zelf aan de slag: Improviseren op klankstaven

Pak de klankstaven C D E G A C en leg ze in deze volgorde naast elkaar.

Film 1.2

Kijk samen eerst filmje 2. We zien en horen BRUUT! een stuk muziek spelen. Het begint met een *thema* over twee maten, gevolgd door zes lege maten. In de lege maten mogen de kinderen zelf een vrije improvisatie op de zes klankstaven maken. Dit herhaalt zich drie keer.

Kies drie kinderen uit die mogen gaan improviseren op de klankstaven. Laat de kinderen vooraf even uitproberen hoe de klankstaven klinken. Ze klinken bijvoorbeeld het beste als je in het midden erop slaat.

Alles mag, alles is goed, niets is fout!

Opdracht 4: Een call en response oefening

In het volgende filmje speelt Maarten steeds een kort melodietje voor. De leerlingen zingen dit na. Dit voor- en nazingen heet *call en response*.

Film 1.3

Speel of zing mee met film 1.3

Spreek eventueel samen af hoe je de saxofoon gaat nazingen. Bijvoorbeeld op 'doe doe doe' of 'na na na'. Jullie mogen natuurlijk ook improviseren hoe je dit doet.

